

نومرو ۱

پر شنبه ۶ مارت ۹۱۹

مدیر و امتیاز صاحب

م. زکریا

بویوک محبوس

پچشنبه کونلری چیقارادی علمی هفته لق مجموعه در.

نخستین ۱۰ غرومدر

پوسمه آدره سی : بویوک مجموعه

اداره خانه سی

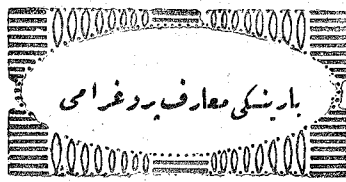
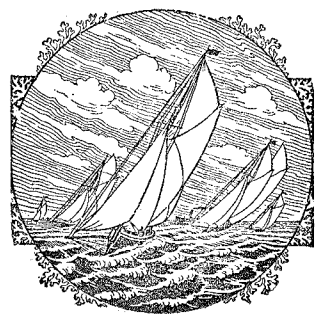
جفال اوغلنده اجتهاد اوندنومرو ۱

مربوط اولدییی بوتون قوشیله آکلارلردی :
حدودلرده ایلك سلاحك پاطلادینی هیجانلی
دقیقه دن صوك ظفر كونلرینه قدر ، مختلف مسلک
ومشربده یوزلرجه شاعر ، وجدانلرندن کلن
سفربرلک امرینه اطاعتله حربی ، قهرمانلنی ،
فرانسز وطنی ، آلساس لورده فی ترم ایتدیلر .
صنعتی بزمکیلردن هر حالده قات قات داها ای
آکلایان اوشاعرلر عجباصنعتك وصنعتكارك استقلال
لوزومنی بیلیمورلردی ؟ یوقسه ، قلیلری ملتله
برابر چارپایان حسسزلك شاعرلکدن چوق
اوزاق اولدیغنی آکلامشلردی ؟ .

—

سرزنش یتیشیر ا صنعتكارلر ، منسوب
اولدقلری خلق كته سنك عادتاً جوابانی مثابه سنده
اولدینی ایچین اوموزلرینه دوشن مسئولیت یوکی
چوق آغیردر . شیمدی به قدر چوراق بیرلرده ،
تهلكلی وادیلرده دولاشدیردقلری بوزاوالی سو-
زوی دوغرو یوله چیقارمق ایچون چالیشسینلر .
بکزرلر ضیاعلر ، کوزلر ضیاعلر اندیشه سیله
دومانلی ، روحلر ضیاعلر قورقونج بر فلاکت نیچه سنك
تضییق آلتنده اوبوشمش . . . شاعرلر ، ملتلیک
روحنی دیکله دکلی زمان عادتاً برر رسول
حکمنده درلر : اووقت ، قاراکلی روحلر صمدانی
بر امید وشفتت یایان ترملرندن الوهیتك خطابی
دوبولور . بنشاء علیه ، عصرلردن بری فلاکتلر
آراسته یو اولانان معصوم ومظلوم تورك ملتك
بر فردی صفتیله اولرله یالواریورم : ای شاعرلر ،
موقتاً فردی عشق واحتراسلرکزی اونوته رق
براز تورك فلاکتلی روحنی دیکله بکزر ؛ اونك
یارالینی صافه ، صامیلیمش خسته روحنی
امید وایمان آتشلیله دولدورمه چالیشکز ؛
بوملت ، کندلی بولنده ثولن فداکار چوققلرینك
قاندن دوغاجق استقبال جرینی فلاکت بولوطلرینك
آرقه سندن سجده کی کون ، بیکارجه بیلدن بری
روحنده طویلانان حیات قونی یکیدن فیشقیرا-
جق ، تورك یکیدن بوتون عظمت واحترامیله
دوغاجقدر . یتیشیر که سزلر ، ای شاعرلر بو بووک
وظیفه کزی آکلایه رق . فلاکتله اوبوشمش بو محزون
خلقه قارشى اسرافیلک صوری کی الهی برسسه
حایقیرکز : هایدی ، حیانه ، فعالیت ، استقبال !

کیمی یی زاده محمد فؤاد

بوتون ملتلر کچیجی بر صفحه اولان بو بووک
باندن صوکر اواصل اولاجقلری نورمال حیات
ایچون حاضرلق یاغله مشغول . بز یارینی دوشو-
ن کدن ماعدا بوکونك ایجاباتی بیله لایقيله ایفا
ایده میوروز . سیاسیات بر طرف . فقط ملت
اولارق یاشایه بیلیم ایچون اقتصادیات ، اجتماعیات ،
ماارف وسائر ساحتلر لنده بر جوق تجددلر
کوسترمک مجبوروز . ایشته محترم متفکر عز اسماعیل
حق بکدن ، بو خصوصده اک زیاده صلاحیتدار
بر ذات اولق اعتباریله یاریشکی معارف پروگرامك
استناد ایتک مجبور بونده بولوندیغنی اساسلری
صوردق . بومقاله سؤالزه ویریلش عالمانه
بر جوابدر :

« بووک مجموعه » ایچین بندن « یاریشکی
ماارف پروگرامی » فی ایسته دیلر ! بنده یاریشکی
ماارف پروگرامنی یاغق ایسته دم ؛ فقط بوکا
در حال موفق اولامادم ؛ چونکه دونکی معارفك
پروگرامنی ، دونکی پروگرامك معارفنی هب
بیلوردم و بولرک بنده بر اقدینی بر تجربه ،
بولرک بنده یارادینی بر ایمان وار ؛ بن بو
تجربه مله ، بو ایمانله دیورم که :

ماارف مسئلهسی هرشیدن اول پروگرام
مسئلهسی دکلدر ؛ معارف مسئلهسی هرشیدن
اول فکر مسئلهسی دکلدر ؛ معارف مسئلهسی
هرشیدن اول پداغوخ ، سوسیولوج ، فیلسوف
مسئلهسی دکلدر ؛ « معارف مسئلهسی هرشیدن
اول وهرشیدن زیاده حیات مسئلهسی در . »
یاریشکی معارف پروگرامنی چیزه جک اولان ،
یاریشکی حیاتك پروگرامی در . حیاتلر بر معارفك
پروگرامی نه چیزه بیلیر ، نه ده وجوده کله بیلیر .
هم انکاره ، هم اقراره بکزمس شوسوزلرمدن
نه آکلایورسکمز ؟ . دیمک ایسته بورم که :
دنیاك اک جانلی مفکوره سنه ایتانك ، دنیاك
اک بووک علمنی اوکره نك ، دنیاك اک فی
پروگرامنی چیزه جک ؛ اکر بومفکوره یی یاشانا جق
بر روح ، بو علمی طاشیاجق بر قافا ، بو پروگرامی
تطبیق ایده جک بر حیات یوقسه ، بوعلم ، مفکوره
و پروگرام نه یه یارار ، صورارم سزه ؟ .

بزده ا کسک اولان شی ، پداغوخ دکلدر ،
فیلسوف دکلدر ، سوسیولوج دکلدر ؛ عقل ،
فکر ، پروگرام ده دکلدر . بزده ا کسک
اولان شی ، حیات در ، حیات ! . یارانان ،
یاشانان ، دوغوران ، بو بوتن بر حیات ؛
علمی ، فلسفینی ، اجتماعیاتی تطبیق ایده جک
بر حیات . . . ایشته ا کسک اولان بودر :

تام اون سنه اولیور ؛ بز مکتبجیلر الفسانك
تدریسندن طوتیکزده جیمناستیکك فائده سنه ،
علمك فضیلتنه ، فلسفهك قیمتنه وارنجه یه قادار
تربیه نامنه موجود اولان هرشی اعلان ایتدك .
اوکره ده دیکمز مسلک ، توصیه ایتدیکمز اصول ،
قورمادیغمز پداغوزی ، یا عبادیغمز پروپاگاندا
قالمادی . . . ناکور حیات بوندن نه حصه آلدی ؟ .

آرتق بوکون علمك قیمتنی ، تربیه نك
قدرتی ، حق غلبه سنی ، کوزللك سحرینی
طلبه ضی آراسته انکار ایدن فردی وار ؟ !
فقط کوسته رك بکا : علم ، حق ، کوزللك
ایچین پایلان بوجانلی باشلی بماهده لرك بووک
اثرلرینی ! . آرتیق تربیه ده الهك ، لسانك ،
ادیبانك ، صنعتك ، اخلاقك قیمتنی ، قونی آکلایه
لوزوم بوق آرتیق ملتی ، ملیتی چوققلر ضیه ،
جاهلر ضیه تعریفه حاجت بوق ؛ فقط کوسته رك
بکا : ملی بر اقدار ، ملی بر انفاق ! بر اقدار ،
بر انفاق که هیچ اولماز سه بر استیلا زمانده
اولسون وار اولسون ! .

بز ده علم ده وار ، فکر ده وار ، فلسفه ده
وار ، اذعان ده وار . . . یالکز ، یالکز جان بوق ،
طافت بوق ، تحمل بوق ، او یانینق بوق ! .
صافکه حیات طیفانمش ، صافکه حله سی نوکنمش ،
صافکه تاریخ دونمش قالمش ! .

(بووک مجموعه) جیلر ا ناله بز دن یاریشکی
مصارفك پروگرامنی ، یاریشکی تربیه نك سیستمی ،
یاریشکی مکتبك دیسیپلینی ، یاریشکی درسك
اصول تدریسی ایسته بورسکمز ! . دوسوعه بور-
سکمز که : بز تربیه جیلر غریبه موجود اولانلری
چوق کره نقله ، بر آزده یوب یاقیشدیرمه یه مقتدرز ،
فقط داها فضله سی ؟ ! . یاراته یاراته زوالی بز لر داها
نه یاراتا بیلیرز ؟ ! خسته بر وجودده دیری بر
روحی ؟ ! اسکی حیاته یکی بر معارفی ؟ ! خار ،
بز بولرله مقتدر دکلز . بز بر آز کوسته ربر ،
بر آز نصیحت ایده رز . فقط بولرلی آلان بر
روح ، آکلایان بر قافا ، قاورایان بر آل یوقسه ؛
بوتون معناسیله مملکت ، بومملکت علمی ، تربیه یی
طاشیق ایچین اوموز ویرمه بورسه ، ویرمه یور-
سه بز نه یایلم ؟ . نه پروگرامی چیزه لم ؟ ! .
دیه جکسکمز که : تربیه جیلر ، فلسفه جیلر ،
ادیبانجیلر ، اخلاقیلر . . . بووک قوتلردر .
فقط بوقوتلر تأثیر ایده بیلیم ایچین بر وجوده
دایمالی . هرشیدن اول حیاته بر استنادگاه
بولمالی در . اکر بودستک یوقسه ؛ هرشی دوشر ،
هرشی دوکولور ، هر پروگرام بوزولور ، هیچ
بر قوت مؤثر اولماز ، و هیچ بر مؤثر پایدار
اولماز . . . او حالده هرشیدن اول حیاته بودستکی
آرایالم . . .

بو دستك نه در ؟ بر حیات در ؛ بر فکر ،
بر نصیحت دکلدر . اودرجه دکلدر که حیات
بوزولورکن ، حیات چورورکن کتابلرک ،
مقاله لرك ، فلسفه لرك قورولدیغنی کوریورسکمز .
شیمدی به قادار بولرک هیچ بری بوحیات ایچین

جو غلدي نهايت صاچلر مده آق ،
بني قهر ايدیور بوکیزی دردم ؛
هر تورلو املدن ، هوسدن اوزاق ،
لایلی بروطن کی سوهردم !

بختیار اولمايور بوله سوهردم ،
هر باقیش دومانلی هر کوکل قارلی
بر سوبنج اومارکن سوکنده بنده
بو ملعون او بوندن چیقدم ضررلی .

دیزکده جان ویرسم نه وار بو آقشام ،
دنیا به کلدیم نه بولدم آنه ؟
وارلیم آریور ناصل آغلام ،
بوکون قاقلمدن وورولدم ، آنه !

— ۱۸ شباط ۹۱۹ —

فادیه ناز

آنمک دینمه

ناصل ترک ایدیلیم ، ناصل آتیلیم ؛
آنمه ، آلداتیلیم ، آه آلداتیلیم .
ا . س . ا

دیزکده آغلاسم برآز بو آقشام ،
دنیا به کلدیم نه بولدم ، آنه ؟
وارلیم آریور ، ناصل آغلام ،
بوکون قاقلمدن وورولدم ، آنه !

عکسار دو بولور سوزلر مده
وادیدن وادی به آقان برصودن ؛
بلیرسز بر خیال وار کوزلر مده
اویامش کییم هنوز اویقودن .

برحق دولاشیق بختلردن سوکرا قیسه جه جواب
ویره جکم :

۱ — فکرلرک خلقه توجی ۲ — خلقک
فکراً اویاغاسی ۳ — خلقک فکرلری و متفکر-
لری سهومه سی ۴ — خلقله متفکرلر آراسنده
تساند وجوده کله سی ۵ — متفکرلرک سیا-
ستجیلری قونترول ایتمه سی ۶ — سیاستک
علمیه شمه سی ...

علم یوقسه سیاست ییقیلیر ؛ خلق یوقسه
منورلر ییقیلیر ؛ خلق ییقیلیرسه مملکت ییقیلیر ...
(یاریشکی معارفک پروغرای) اولاً برائیر کی
خلقدن چیقان ، منسورلره ، متفکرلره ، متخصصلره ،
سیاستجیلره کیردکن سوکرا وجود بولهرق
ینه خلقه کیرن بر معارفک پروغرای در . و شیمدی به
قادر یاپیلان هب بوک عکسی در !

یک بر دیرک ۱۴ شباط سنه ۳۳۵ دارالفنون مدرسلردن

اسماعیل هقی

ایلاک مبداء ، برنجی دستک اولمادی ؛ بلکه بونلرک
هیس مبداسز و دستکسز قالدینی ایچین درک
یقیلدی کیتدی ... امیدلری . مفکوره لری
یاراتانلر مده ایچنده اولدینی حالده - بو چوکن
و کوچن حیات قارشیننده آجی ویاس دویمایان
قاج کیشیمز وار !؟ او حالده بن بر امیدسزم !
خایر دکل ، بن « کندیسنه ینه کندیسنده
دستک آرایان بر حیاندن امیدسزم » ویالکز
بونلردن امیدسزم . یوقسه ساده جه امیدسزدکل .
نم امیدم اولا حیانه ، نم امیدم سوکرا حیاندن
چیقان بر علمده ، نم امیدم داها سوکرا علمدن
چیقان بر سیاستده ، نم امیدم اک سوکرا بوقوتلی
حیاندن ، علمدن سیاستدن کلن جانلی بر
تربیه ده در ...

کرچه اوهت ، بزه بر علم لازم ؛ بر علم که
یالان و اویدورمه دکل ، شخصی و کینی دکل ،
سفسطه و سقولاتیک دکل ، بوتون مناسیله
حیاتی کورن ، آکلایان و کوسته رن ، سوفطه لرک
تلقینندن ضابطه نك تهیدیدن قورقایان ،
« دوغری یول بودر » دییه جانلی بر علم ...
بو علم ایستهر دور قهایمک اجتماعی ، ایستهر
بر غسونک فلسفه سی ایستهر ووندک روحیاتی
اولسون ؛ هر حالده حقیقی و صمیمی ، جانلی
بر علم ...

شیمدی فرض ایدم که بو علم بزه وار .
فقط یالکز قاقامزده وار ؛ حیانه ، فعلیانه
کیرمه مش ؛ سیاسته بر تائیری اولیامش ؛ ینه
بوش در ؛ بو علم ، یالکز بر زبند در ؛ حیات
ایچین بر قیمت دکل در . علمی تطبیق ایندیرمکده
لازم ... بونک ایچین-علمدن ، عالمردن ، متفکرلردن
باشقه - بولتیقه جیلره ، اداره جیلره محتاج سکز .
بولتیقه جیلرکز واری ؟ وار اما علمدن ، عالمردن ،
اولدن ، منطقدن اوزاق ! .. او حالده مملکتکز
جهلله ، تمصبله اداره ایدیلور ، دیمک در .
بولتیقه جیلرکزک حسن نیت صاحی اولمالری نه یی
تأمین ایده ییلر ؟ ایلاک یایه یی دکل ، نهایت
فنانلی ، ایسته میهرک ، بیلیمه ریک یایه یی دکل !؟
او حالده بولتیقه یی علمه کوله ایتمک یولی ... ؟
علم وار ، سیاست وار ، فقط آرالرنده محبت
یوق ... ایسته آصیل فلاکت بودر ؛ حیاتک
معناسی ده بونقطه ده در . بر علم وار ، بر دارالفنون
وار اما سیاسته تائیری یوق . سیاسته دوکو-
نمایان بردارالفنون نه قادر معظم اولورسه اولسون ،
ملتک حیاندن آحقاق بر فوسیل قادر جانلی
اولایلیر ! ... اداره یی ، سیاستی علمله تنظیم
ایده بیلجک بر قابلیته مظهر اولایلیری یز ؟ یا خود
هرشیدن اول بوکا چالیشایلیری یز ؟ یا خود ،
بو قهرمانلی یاییلجک فرقه لریشدیر ییلیری یز ؟
اوزمان هرشی قوروتولشددر . نم بولیم بر سیاستدن
امیدم واردر ...

فقط اگر بو سیاست بر خلق زمره سی
طرفدن جایه ایدیلور ، ایسته نه یورسه اونندن ده
امیدی کسیدورم . چونکه دنیا نك علمه اک

چوق حرمت ایدن بر سیاستجیسی ده موقع
اقتداره کتیرسه کز ، اگر سه ویش ، ایسته مش ،
کوز بیکی کی قورونمش دکلسه ؛ آتیلیر ، قووو-
لور ، اوتوتولور ... او حالده نه لازم ؟ بر
« افکار عمومی » لازم ؛ علمی ایستهن ، سیاسی
علمه فدا ایدن بر « منورلر صنفی » لازم .
شمدی بزه بوسنصف واری ؟ نه درجه طوبلی
وقوتلی ، نه درجه طویلیمش و قوتلیمش ؟ ایسته
تربیه منک مقدراتی ، معارف پروغرا ملرندن
اول ، بوسنصفک آئنده در ... بوسنصف اولمادینی
ایچین نه زمان یورورسه ک ایلری کری ، هیچ
اولمزه چارپوق کیدیورز !

شیمدی فرض ایدیم که بزه بو علم صنفی ده
وار ، فقط بومنورلر صنفی ایستهن و قورون
بر خلق قوتی یوق . اوزمان سیاست تمسز ،
علم دستکسز ، عالم جایه سز ، منورلر قوتسز در .
ایسته بزه اک نهایت یوق اولان بوقوت در .
بر سیاست ، بر علم وار اما ، بونلرک اوچی ده خلقه
تساند سز اولهرق وارا بونساندک مبدای هرشیدن
اول عالمک خلقه توجی ، خلقک علمه محبتی در .
بو توجله بو محبت حاصل اولدینی کون ، علم خلقه
کوه نه ریک سیاستی تنظیم ایده جک ، سیاست ده
علمه دایانارک دیرلیتیجی و یاشایی وظیفه سنی
کوره جک در ...

(یاریشکی معارف پروغرای) سؤالکزه